

اِسْتِخْرَاسَا

نومرو ۱۷

بجانبہ

۷ کانون ثانی ۱۳۲۴

بویله جه مسائل سیاسیه اوزرینه کندی عاداتک براز خلافتیه اوله رق قیود احتیاطیه وضع ایتدکدن صکره مستملکات ناظری ایمر اطورلغک امر مدافعه سینه متعلق جهتنده دها عجول کورینور . مستملکات ایله مرکز حکومتک تکالیفی آراسنده کی فرقه عظیمی شرح و بیان ایتشد . مدافعه بحریه و عسکریه هر انگلیزه آدم باشنه ۳۷ فراق بر ویرکونی ایجاب ایتدیکی حاده بر قانادالی بونک ایچون آتجق ۲,۵ فراق ویرر و مستملکاتک الکزیاده مکلف اولان بریکی زه لاندالی ۴ فراق اعطا ایلر . مستملکاتک بولندیقی موقع ممتاز و مستثنا حقننده دها زیاده بسط کلام ایده رک جنوبی آمریقانک و یاخود اوروپانک مستقل مملکتلری اهالیسینه نظراً مثلاً ارضانتین ، فله منک ، بالقان حکومتلری سکنه سینه نظراً مستملکات اهالیسینک دها آز مکلف اولدقلری و بونلرک مدافعه سی وظیفه سنک کاملاً مرکز حکومت طرفندن تحمل ایدلدیکنی ایضاح ایدر . مستملکات یکی وفقیر اولدقلری زمان بوقیل احوال طبیعی کوریلور سده بوکون « حیثیتلریله قابل تألیف » دکلدر شو کونلرده تکالیفک مساوی اولسنی ارزو ایتمه مکله برابر بومفرط نسبتزلکی تخفیف ایتک مناسب اولور .

موسیو چبرلاین بوباده ده یکی زه لاندیه تشکر ایدر . چونکه یکی زه لاندیه هر مستملکده ایمر اطورلوق محافظه سی ایچون براردو تأسیسی و بو اردونک ایجابنده مستملکات خارجنده خدمته مهیا اولسنی ، الیوم اوسترالیاستملکاتی طرفندن اداره ایدیلان دوئمانک تعدیل و تقویه سی تکلیف صورتیه بو وادیده یکی برآدیم آتشد .

عینی زاده

۲۵ کانون اول ۳۲۴

حسن تحسین

شرق مسئله سی

ترکیانک احوال و وقوعاتندن باحث کتب و مقالاتک همان کافه سنده : شرق مسئله سنک بدایت ظهورندن برو . . . « شرق مسئله سنک یکیدن موضوع بحث

اولسنى انتساج ايتمك استعدادىنى حاز اولان شو مسئله ده . . . » و سارّه كې برطاقم مسرودات مهمه مصادف نظر من اوله كلكده در.

دول اجنبیه نك بتون شرق بولتيقه سنه اساس اولان و اهميت عظيمه سی دركار بولنان بو مسئله نك نه وقت ونه صورته تكون ايتديكى ونه كې ادوار و صفحاتدن كچديكى حقنده السنه مختلفه يازلمش يك چوق كتابلر موجود ايسه ده فرانسه آفاده میسی اعضای بنامندن و پارس علوم سیاسیه مکتبی معلملرندن مشهور و اندالك مکتب مذکورده تدریس ایلدیكى درسلردن مرکب نوطلر يك بیطرفانه و موشكافانه و جداً شایان استفاده اولمغه اول امرده «Debidour» كه «اوروپا تاریخ سیایسی» نام آری ایله بعض توارخ عثمانیه نك تدقیقاتی مزج ایدرك یازیلان اشبو مقاله دن صکره «واندال» كه مذکور نوطلر نی هر هفته منتظماً قارئلر منك پیش انظار تدقیقه عرض ایلیه جکز.

۱

۱۶۹۹ سنه میلادی سنده صاوا ایله دراوا چاپلی آرە سنده کائن «قارلوخه» قصبه سنده دولت عثمانیه و آوروپا حکوماتی دلکەلری طوبالانوب بو بلده نك عنوانی آلان معاهده سی عقد ایلدیلر . ویانه محاصره سیله باشلاوب روسیه ، آوستریا ، وندیک ، لهستان بیلرلنده اون آلتی ییل دوام ایدن محاربات انکتره ، فلمنك حکومتلر بئك دلالتیه عفا ایدیلان «قارلوخه» معاهده سی ایله ختام بولمشدر . ایشته بو قصبه ده ایدی که دولت عثمانیه ایلک دفعه اوله رق آوروپا ایله — تعبیر جائز ايسه — او زمانك دول سته معظمه سی ایله طانیشدی، تعاطی افکار ایلدی . دینه بیلیرکه آوروپالیر ترکاری ، ترکار آوروپالیری بو قصبه ده کوردیلر . قارلوخه بزم ایچون يك مهمدر . هر نه قدر دولت عثمانیه بو معاهده دن بالاخره عقد ایلدیكى معاهدات قدر ضرری چیقمدی ايسه ده اکثر مؤرخین بونی کوک اقبال عثمانیك انخسافه مبدأ اتخا ذایل مشلر در . آوروپا دولتلرندن بعضیلرینك بو تاریخچه دك دولته ویرمکه اولدق لری ویرکو وهدایانك بو معاهده ده بحثی سیله اولمدی . تاریخ عمومیده تفصیلاتی کوربان بعض محارباتك مدت دواملری اعتباریله

نام و شهرت قزاندقلری معلومدر . یوز سنه محاربه سی ، اوتوز سنه محاربه سی بونلردندر . حتی یدی سنه محاربه سی ده بویله جه مشهوردر . حالبوکه قارلوفجه عهدینه منجر اولان وهان بالعموم آوروپا دولترینی میدان جنگ ووغایه کتیرن جدال عظم ومدهش تام اون آلتی سنه دوام ایتش ، هم بزى ، هم آوروپالیرى یورمش ، بشیرمش ایدی .

حتی شاعرک : بیک یوز اونده بولدی دنیا راحت صلح وصلاح « مصراعی بومعهدهیه رعنا تاریخ اولهرق زبازد اولمشدر . قارلوفجه معاهده سی نتیجه سنده ضرر مادیدن زیاده ضرر معنوی یه دوچار اولدیغمزى یوقاروده ذکر ایلش ایدک . دور استیلانک بک جوق زمان اول ختامی ایله برینه قائم اولان دور توقف دخی حد ختامه ایرمش ، دور الحطاط باشلامشدی . عثمانیلرک آوروپالیرله ایرات ایتش اولدقلری حس خوف ودهشقی قارلوفجه معاهده سی همان همان ازاله ایتشدرکه بوندغاعدا کرک آوروپالیرک کرک بزم اصلاحاته بک زیاده احتیاجز اولدینی اکلالمشدی ازجه روسیه حکومتی رأسی امورنده قوجه پترو اولدینی حالده اصلاحات داخلیه و خارجاً تربید شان وشوکنه چالیشمقده وتدریجی صورتده اقتطاف ثمراته بیله باشلامقده ایدی شوقدرکه قوجه پترو پایتختی نوانهری قییلرینه قوردینی جهته اسوجه تماسده بولندی قارشوسنه اون ایکنجی شارل چیقدی روسیه یی ازمک ایچون تکمیل روحیه ، تکمیل قوتیه اوغراشمغه کیرشدی . بونک اوزرینه دولت عثمانیه تاریخمزده دمیرباش نامیله یادایدیلان وزمانسک اک ایی عسکری فقط اک فنا قوماندانی اولان بوعسکر غیرتور ایله برلشک ارزولرینی اظهار ایتش وبوقعه روسیه نك بسبتون بزم حقمزده بسلامکه اولدینی سوهیت و غیظ وعداوتک اظهارینه .بدأ اولمشدر . بوقعه درکه ایکوز سنه یه قریب برزماندن بری چکدیکمز روس بالایسنک باشلانغی عدایدش ، برمدت صوکره روسیه لیرک آمانه کاه سد چکمک ، کاه روسیه یی اوزریمزه یوروتمک پولتیقه لری ایله آوروپالیرک آچدینی «شرق مسائلی» نك ایلک تمل طائنی اولمشدر .

قوجه پترو اون ایکنجی شارلی بیتردکن ولهستانی بنمسه دکدن صوکره مملکتینی
افساده اوغراشدی. فقط پروت نهری بطاقلقلرنده قارشوسنه «بالطه‌جی محمدباشا»
حقیقدی. عادتاً نحو اولمسنه رفق قالمش ایکن عثمانلیرک علوجناب و مروتی آتی
قورتاردی. قارلوفجه معاهده سنک ایقاع ایلدیکی ضرر مادیلر پروت معاهده‌سی
تلافی ایلدی ایسه ده پسا روغجه (۱۱۳۰) و کوچک قینارجی (۱۱۸۸) معاهده‌لری
تلافیسی غیرقابل رخنه لر آجدی. قوجه پترو و صوکره‌لری «قرین» پلانلرینی
فوق‌العاده برصورتده موقع اجرایه وضعه موفق اولمشلر ایدی. روسلر قریب
اویله اوسته‌لقله المزدن آدلیرکه تانارلرده، بزده حیرتده قالدی. بوصورتله روسیه
قینارجی معاهده‌سندن صوکره قره دکره ایندی. روسلر بحر سیاه ساحلنی
بولنجه استانبوله، بیزانس ساحلنه کلک قولای اولور زعمنده بولنیورلردی اراتق
بو اوغورده هرشتی کوزه آلتی لازم کلیوردی. موسقوفلرک نخبه آمالی، غایه
مقصدلری دولت عثمانیه‌نی خریطه‌علمدن سیلمک ایدی بونک ایچون هر واسطه‌یه
مراجعتدن چکنمیدیلر. مملکتین دیدیکمز افلاق و بغدادن قطعه‌لرینی خفیاً افساده
اوغراشدیلر. موردیه، حتی آناتولی‌یه آدملر کوندیره‌ک اهلایی عصیان تشویق
ایتدیلر. بونلر کافی کلیورمش کجی ممالک عثمانیه اهلایسندن اولان غیرمسلم تبعه‌نک
حامیسی صفتنی طاقندیلر. نهایت «محال مقدسه» مسئله‌سی اورته‌یه آتیوریدیلر.
طبیعی‌درکه بو قدر احواله قارشو آوروپا حکوماتی بیکانه‌قاله‌مازدی آوروپا حکوماتی بعضاً
سیلمک استمیه‌رک بعضاً بیلهرک روس قاینه‌سنک امللرینی ترویج ایتکده ایدیلر.
اراتق آوروپاده بر شرق مسئله‌سیدرکه اورته‌لنی احاطه ایتمش، کنه و حقیقت
مسئله‌یه واقف اولان، اولیان علیهمزه قیام ایتکده اصلاً تردد ایتمز اولمش ایدی.
بز، زواللی‌بز، آوروپانک بو کورولتیسنه، حیات و ممانزه متعلق حکملرینه قارشو
لاقید، مسئله بزده عابد دگلش کجی بیکانه طاوورانق یولنی طومش کیدیور ایدک.
مورخ شهر «واندال» شرق مسئله‌سی بروجه‌آتی ایضاح ایدیور :

شرق مملکتلری ده‌ها طوغریسی ممالک عثمانیه تکمیل تفرع‌اتیه، عصر سابقده
برر بر فلک رابطه ایلان مختلف اجناسیله جداً قیمت فوق‌العاده‌نی حائز برقطعه

بی نظیر در قسطنطنیه ، آسیا ایله آوروپا آرد سنده بر نقطه اتحاد در حساب سر
 اطره ، مکمل قنالر ایله محاط ، زنکین سوریه قطعه سی ، منبت مصر اراضی سی
 حاوی ، هندستان طریقته حاکم سویس قناله صاحب در . بویه زنکین ، منبت ، واسع
 قطعه لر یک قدیم زماندن بری ، یک بیوک حرسلره ، یک بیوک املره جولانکاه
 اولش و تکمیل اقوام متجاوره نك انظار استیلاجویانه لرینه اشها آور اولمقدن خالی
 قلاما مشدر . زمان حاضرده ترکیابی تشکیل ایدن عناصر مختلفه دن خرسیتیانلر
 استحصال حریته چالیشه رق بمضیلری کسب استقلال بمضیلری ده طریق استقلالده
 دیگر لرینی تعقیب ایلمکده درلر . (دوام اولنه جقدر) سعاد مختار

مسکرات و هیئت اجتماعیه

مسکرات : آلتی حرفدن مرکب بیاغی برکله . عیاشینک قولاق لرینه موسیقی
 نغمه سی کی تاثیر ایدن بر لفظ . لکن آلتنده مستر اولان فلاکتلری ، مصابی
 ایله بی آدمه اک بیوک ، اک دهشتلی دشمن ، مدنیق اساسندن صارصان
 زهر آلود بر مخرب . هیئت اجتماعیه نك جسم لطیفی محو ایتک استعدادینه مالک
 بی امان بر میقروب .

بعض طرفدن (یا کلیورسیکیز : فحشیات ایله قارک اضرار و خساری
 ده فناء ، ده الم و فجیع در) سوزلرینک ایلری سورولسی ملحوظ بولمغله
 شواعتراض مقدره جواباً دینلیرکه : قار ایله فحشیانک نسل بی آدمی قطع
 ایده جک وسائط مخربه دن اولدیغنی کیسه انکار ایده مز . فقط عواقب نظر
 اعتباره آله حق ، اسباب ایله مسببات سنجیده تفکره چکیله جک اولورایسه
 مسکراتک مضرتی ده واسع ده و خیم اولدینی تحقیق ایدر . مسکرات
 ام الحباشدر ، مسکرات انسانی بر چوق منکراتک ارتکابه اوتهدنبرو سوق
 ایتمش وحالا ایتکده بولنشدر . بر آدم سرخوشلغنده یادیغنی آییق اولدیغنی
 بر زمانده یامقدن حیا ایدر ، چکنیر . بوسوزلریغز ایچکی دوشکونلرینک هر
 طبقه سنه عانددر .